

**GAZ SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING
HUQUQIY ASOSLARI**

Hamitov Faxri Maxmut o'g'li - Jizzax politexnika instituti muhandislik
kommunikatsiyalari kafedrası assistenti

hamitovfahri@gmail.com

Хамитов Фахри Махмуд угли – ассистент кафедры инженерных
коммуникаций Джизакского политехнического института

hamitovfahri@gmail.com

Hamitov Fakhri Makhmut ugli – assistant at the Department of
Engineering Communications, Jizzakh Polytechnic Institute

hamitovfahri@gmail.com

Davlatimiz rahbarining “2022-2026-yillarda Yangi O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida”gi farmoniga muvofiq, mamlakatimizda milliy iqtisodiyot barqarorligini ta’minlashga qaratilgan sanoat siyosatini amalga oshirishni davom ettirish, bu boradagi ulushini oshirish alohida ta’kidlandi. yalpi ichki mahsulot tarkibida sanoatni va sanoat ishlab chiqarish hajmini 1, 4 barobarga oshirishni hisobga olgan holda yetakchi tarmoqlar va iqtisodiyotni yanada erkinlashtirish, shuningdek, transformatsiya jarayonlarini yakunlash¹. Ijtimoiy himoya kafolatlarini belgilagan holda energiya resurslari va tabiiy gaz bozorini liberallashtirish, sohaga xususiy investitsiyalarni keng jalb etish, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini himoya qilish maqsadida ijtimoiy iste’mol standartlarini joriy etishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Iqtisodiyot tarmoqlari va aholini neft mahsulotlari bilan uzluksiz ta’minlash ta’kidlandi. Mis va boshqa mis asosidagi mahsulotlar ishlab chiqarishni ikki barobarga oshirish va 8 milliard dollarlik mahsulot ishlab chiqarish uchun zamin yaratish maqsadida mis sanoati klasterlarini tashkil etishni maqsad qilgan. Shuningdek, kimyo va gaz-kimyo

¹O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarda Yangi O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni.

sanoatining rivojlanishi, tabiiy gazni qayta ishlash darajasi 8 foizdan 20 foizga, kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi esa 2 milliard AQSH dollariga yetgani qayd etilmoqda.

Bundan tashqari, iqtisodiyot tarmoqlarini elektr energiyasi bilan uzluksiz ta'minlash, "yashil iqtisodiyot" texnologiyasini barcha sohalarga faol joriy etish, iqtisodiyotning energiya samaradorligini 20 foizga oshirish bo'yicha quyidagi vazifalar belgilandi, xususan, 2026 yilga kelib elektr energiyasi ishlab chiqarish hajmini qo'shimcha 30 milliard kVt/soatga oshirish, umumiy ishlab chiqarish quvvatini 100 milliard kVt/soatga yetkazish; 3 milliard kub metrgacha tejash imkonini beradi. 2026 yilgacha qayta tiklanuvchi energiya manbalari ulushini 25 foizga oshirish orqali tabiiy gazni metr; O'zbekiston energetika tizimining barqaror ishlashini ta'minlash va qo'shni davlatlar energetika tizimlari bilan o'zaro hamkorlikda uning ishonchliligini ta'minlash; tarmoqlardagi yo'qotishlarni kamaytirish va resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish; qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng joriy etish va uy-joy kommunal xo'jaligi, ijtimoiy soha ob'ektlari va boshqa sohalarda energiya samaradorligini oshirish, shuningdek, elektr transport vositalarini ishlab chiqarish va ulardan foydalanish choralarini ko'rish².

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-2030-yillarda neft-gaz sohasida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risidagi qarorida³ quyidagilar qayd etilgan:

uglevodorod resurslari yo'qotilishini nazorat qilishning samarali texnologiyalarini joriy etgan holda kompressor stansiyalarini, past va o'rta bosimli gaz taqsimlash tarmoqlarini, shuningdek, gaz uzatish tizimini modernizatsiya qilish orqali tabiiy gazni ishlab chiqarish, qayta ishlash, tashish va taqsimlashda tabiiy gaz yo'qotilishini kamaytirish. (SCADA);

gaz taqsimlash va hisobga olishning zamonaviy texnologiyalarini joriy

²O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarda Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni.

³O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish bo'yicha Harakatlar strategiyasini tasdiqlash to'g'risida 2019-yil 44-son PQ-4477-son qarori.

etish;

neft va neft mahsulotlarini qayta ishlash va saqlash jarayonida issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish;

ularni utilizatsiya qilish va ilg'or qayta ishlash jarayonlarini joriy etish natijasida qo'shilgan neft gazlarini yoqish natijasida issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish;

neft va gaz qazib olish korxonalarida muqobil energiya manbalarini joriy etish;

elektr energiyasini ishlab chiqarish uchun chiqindi gaz issiqlikni qayta tiklash.

Ushbu strategiya O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta'minlash va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan bo'lib, bu iqlim o'zgarishi bo'yicha global maqsadlar sari muhim qadamdir.

Shuningdek, O'zbekistonda gaz tarmoqlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishi bo'yicha qonunchilik bazasi mamlakatda gaz infratuzilmasining samarali faoliyat yuritishi va rivojlanishini ta'minlaydigan bir qancha asosiy jihatlarni o'z ichiga olganini ham qayd etish lozim. Bu erda asosiy elementlari sifatida O'zbekiston Respublikasining "Gaz ta'minoti to'g'risida"gi qonunida gaz ta'minoti, shu jumladan gazni ishlab chiqarish, taqsimlash va tashish sohasidagi munosabatlarni tartibga soluvchi asosiy me'yoriy hujjat hisoblanadi.

Navbatdagi hujjat energetika kodeksi hisoblanib, mazkur hujjat energiya bozori faoliyatining asosiy tamoyillari va qoidalarini belgilaydi. Barcha sektor ishtirokchilari, jumladan, davlat organlari va xususiy kompaniyalar o'rtasidagi o'zaro aloqalar tuzilmasini belgilaydi. Gaz ta'minoti tariflarini tartibga soladi, ularni hisoblash va tasdiqlash mexanizmlarini belgilaydi. Gaz tarmoqlarini xavfsiz ishlatish va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha talablar bilan tanishtiradi. Gaz sohasiga sarmoya jalb etish va yangi texnologiyalarni joriy etishda yordam beradi.

Neft va gaz sanoatining bozor qonuniyatlari asosida rivojlanishi raqobat uchun sharoit yaratadi, bu esa ishlab chiqarish, tashish, qayta ishlash samaradorligini oshirish, eng muhimi, iste'molchilarni tabiiy gaz bilan uzluksiz

ta'minlash imkonini beradi. Shuningdek, loyihalarni amalga oshirishga nafaqat mablag'ga, balki zamonaviy texnologiyalar va tajribaga ega bo'lgan investorlarni ham jalb etish imkonini beradi.

Energetika vazirligi 2 yildan ortiq vaqt oldin tashkil etilgan. Keyin bu haqda matbuotda ham, turli yig'ilishlarda ham ko'p gapirildi. Bu haqda ortiqcha takrorlamoqchi emasmiz, lekin qisqacha aytganda, transformatsiyaning asosiy sababi avvalgi tuzilmalarning moslashuvchanligi va samarasizligi edi, deb aytishimiz mumkin. Ulardan ba'zilar yoqilg'i-energetika kompleksini rivojlantirishga muvofiqlashtirilgan yondashuv kabi zamonaviy vazifalarga mos kelmadi; innovatsion boshqaruv tamoyillarini joriy etish; mamlakatimizda sog'lom raqobat muhitini shakllantirish va jozibador investitsiya muhitini yaratish.

Hozirda Energetika vazirligi O'zbekistonning butun yoqilg'i-energetika kompleksini rivojlantirishni muvofiqlashtirmoqda. Energetika vazirligi va uning tuzilmasi va faoliyatini muvofiqlashtirishga kiruvchi tashkilotlar neft, gaz va ularni qayta ishlash, mahsulotlarni qazib olish, qayta ishlash, tashish, taqsimlash, realizatsiya qilish va ulardan foydalanish jarayonlarini, shuningdek, shuningdek, elektr va issiqlik energiyasini, ko'mirni qazib chiqarish, uzatish, tarqatish va iste'mol qilish jarayonlarini davlat tomonidan tartibga solishni amalga oshiradi.

Yoqilg'i-energetika kompleksidagi bu tub o'zgarishlar butun asosiy tuzilmani tubdan isloh qilishni talab qildi. 2019-yilning o'rtalarida neft-gaz sanoatini isloh qilish jarayoni boshlandi, buning natijasida hozirgi kunda uni o'zgartirish bosqichi yakunlandi.

“O'zbekneftgaz” AJning yangi tashkiliy tuzilmasi shakllantirildi, kompaniya boshqaruv tizimidagi ortiqcha oraliq bo'g'inlar qisqartirildi.

“O'ztransgaz” AJ gaz ishlab chiqaruvchi tashkilotlardan tabiiy gazni kelgusida tashish, shu jumladan eksport va import, shuningdek magistral gaz quvurlariga ulangan iste'molchilarga sotish uchun yagona operator sifatida belgilangan “O'zbekneftgaz” AJ tarkibidan chiqarildi.

“O'ztransgaz” AJning hududiy gaz ta'minoti filiallari negizida gaz taqsimlash tarmoqlarini ekspluatatsiya qilish, aholi va ijtimoiy soha obyektlarini

tabiiy va suyultirilgan gaz bilan ta'minlash maqsadida "Xududgazta'minot" AJ tashkil etildi.

Ushbu qayta tashkil etishdan maqsad – tabiiy gazni ishlab chiqarish, tashish, qayta ishlash va sotishni tashkil etishning zamonaviy usullariga o'tishdir.

Energetika vazirligi tashkil etilganidan buyon o'tgan davr mobaynida bir qator tub o'zgarishlar amalga oshirildi. Xususan, neft-gaz sanoatining samarali faoliyat yuritishi uchun huquqiy asos yaratish, bozor ishtirokchilari o'rtasidagi munosabatlarning bozor mexanizmlarini joriy etish maqsadida xalqaro maslahatchilar bilan birgalikda "Gaz ta'minoti to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni loyihasini ishlab chiqish yakunlanmoqda.

2020-yilning iyun oyida Energetika vazirligi tomonidan vazirlik va idoralar, shuningdek, xalqaro maslahatchilar bilan birgalikda ishlab chiqilgan "2020-2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini neft va gaz mahsulotlari bilan ta'minlash konsepsiyasi" tasdiqlandi.

2021-yil iyun oyida Energetika vazirligi tomonidan qator vazirlik va idoralar, shuningdek, xalqaro maslahatchilar bilan birgalikda "O'ztransgaz" AJ va gaz tarmog'ini o'zgartirish bo'yicha strategiyasi"ni ishlab chiqishni yakunladi.

Bizning asosiy vazifamiz – mamlakatni neft va gaz mahsulotlari bilan ta'minlash, ya'ni aholini ham, umuman iqtisodiyotni ham tabiiy gaz va neft mahsulotlari bilan uzluksiz ta'minlab turadigan shart-sharoitlarni yaratishdan iborat. Bu ishlab chiqarishni ko'paytirish, gaz tashish tizimini modernizatsiya qilish, iste'mol hisobi va nazoratini takomillashtirish demakdir. Bu vazifalar qiyin, ammo amalga oshirilishi mumkin bo'lgan jarayonlar hisoblanadi.

Neft va gaz sanoatida raqamlashtirish bozor munosabatlarining raqobatbardoshligi va rentabelligini oshirishning asosiy usuli sifatida qaralmoqda.

Deyarli barcha texnologik jarayonlarni modellashtirish, sinov va xatolik yo'li bilan joyida bo'lishdan ko'ra, eng mos ssenariyni oldindan tanlash mumkin. Bir necha soatlik simulyatsiya oylik sinovlarni almashtiradi, shu bilan birga shakllanish xususiyatlarini yanada aniqroq ko'rsatish imkonini beradi. Natijada yillar mehnati tejaladi, neft qazib olish esa bir yarim-ikki baravarga oshadi.

Respublika sanoati, kichik biznes yetakchi korxonalari va real iqtisodiy sektordagi asosiy tarmoqlarning doimiy iqtisodiy o'sish sur'atlari hamda barqaror ishlashini ta'minlash yonilg'i-energetik resurslar iste'molining oshishini nazarda tutadi. Tabiiy gazni ham ichki, ham tashqi bozorga yetkazib berish hajmlari oshib borayotgan hozirgi paytda, gaz transporti va gaz taqsimlash tizimlaridan ishonchli foydalanishni saqlab qolgan holda, gaz transporti tizimini rivojlantirish va gaz ta'minoti tizimini yaxshilash zarurati kuchayib bormoqda.

O'zbekiston Respublikasi iste'molchilarini tabiiy gaz bilan kafolatli ta'minlash, shuningdek transportirovka qilish, tranzit va eksport qilish «O'ztransgaz» Aksiyadorlik jamiyatiga yuklatilgan. O'zbekiston gaz sanoatining rivojlanish tarixi 1950 yillardan boshlanadi. Birinchi gaz 1953 yilda Setalantepa konidan qazib olingan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 9 iyuldagi "Aholi va iqtisodiyotni energiya resurslari bilan barqaror ta'minlash, neft-gaz tarmog'ini moliyaviy sog'lomlashtirish va uning boshqaruv tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" №4388-sonli qarori bilan "O'ztransgaz" AJ "O'zbekneftgaz" AJ tarkibidan chiqarildi, hamda "O'ztransgaz" AJ negizida ikkita mustaqil tizim – "O'ztransgaz" va "Xududgazta'minot" aktsiyadorlik jamiyatlari tashkil etildi.

"O'ztransgaz" AJga:

tabiiy gazni keyinchalik yagona operator sifatida yetkazib berish, jumladan eksport va import qilish uchun gaz qazib oluvchi va qayta ishlovchi tashkilotlar, shu jumladan mahsulotni taqsimlash to'g'risidagi bitimlar asosida faoliyat yurituvchi qo'shma korxonalar va xorijiy kompaniyalardan xarid qilish;

to'g'ridan-to'g'ri shartnomalar asosida magistral gaz quvuriga ulangan iste'molchilarga, shuningdek, «Hududgazta'minot» AJ bilan komissiya shartnomalari asosida gaz taqsimlash tarmoqlariga ulangan iste'molchilarga tabiiy gazni sotish;

gaz quvurlari va kompressor stantsiyalarini XMI/XHMT mablag'larini jalb etish orqali qurish, rekonstruktsiya qilish, yer osti gazni saqlash omborlarida tabiiy gazni saqlash hajmlarini oshirish, yuqori bosimli gaz taqsimlash punktlarida tabiiy

gaz oqimlarining monitoringi va boshqaruvi tizimini (SCADA) hamda avtomatlashtirilgan nazorat tizimlarini joriy etish orqali gaz transport tizimining “zaif” jihatlarini bartaraf etish va uning tranzit salohiyatini rivojlantirish vazifalari belgilandi.

2009 yilda Farg’ona vodiysi iste’molchilariga tabiiy gazni yetkazib berish uchun «Qamchiq» davoni orqali «Ohangaron» kompressor stantsiyasiga ega 165 km masofali noyob ob’ekt – «Ohangaron-Pungon» magistral gaz quvuri qurilishi yakunlandi va foydalanishga topshirildi. Gaz quvuri Qurama tog’ tizmasi yonbag’ri orqali o’tadi.

2006 yilda O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006 yil 8 avgustdagi “O’ztransgaz” Aktsiyadorlik kompaniyasining faoliyatini tashkil qilishni takomillashtirish bo’yicha chora-tadbirlar to’g’risida”gi PQ–438-son Qaroriga muvofiq, gazni taqsimlash tarmoqlarini rivojlantirish va ulardan foydalanish sohasida yagona siyosatni shakllantirish, ichki iste’molchilarga tabiiy gazni transportirovka va realizatsiya qilish bo’yicha samarali boshqaruv tizimini yaratish, shuningdek tabiiy gazdan oqilona foydalanish va gaz uchun to’lovlar intizomini mustahkamlash maqsadida «O’ztransgaz» Aktsiyadorlik kompaniyasining faoliyati qayta tashkil qilindi. «O’ztransgaz» Aktsiyadorlik kompaniyasi faoliyatining qayta tashkil qilinishi hududiy gaz bilan ta’minlash korxonalarini “O’zkommunxizmat” O’zbekiston agentligi tarkibidan “O’ztransgaz” Aktsiyadorlik kompaniyasi tarkibiga o’tkazish orqali amalga oshirildi va hududiy gaz bilan ta’minlash korxonalari negizida barcha toifadagi iste’molchilarni gaz bilan ta’minlash uchun “O’ztransgaz” Aktsiyadorlik kompaniyasining qo’shma korxonalari shaklidagi 6 ta hududlararo korxonalar tashkil qilindi.

2003 yilda Surxondaryo viloyati iste’molchilarini tabiiy gaz bilan ta’minlash maqsadida 190 km uzunlikda Boysun tog’lari orqali o’tuvchi diametri 720 mm bo’lgan “Sho’rtan – Sherobod” magistral gaz quvuri qurilgan. Mazkur tarmoqqa "Muborak" Magistral gaz quvurlari boshqarmasi tomonidan xizmat ko’rsatiladi.

1999 yilda O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 1998 yil 11

dekabrdagi “O‘zbekneftgaz” Milliy neft va gaz sanoati korporatsiyasini “O‘zbekneftgaz” Milliy xolding kompaniyasiga qayta o‘zgartirish to‘g‘risida”gi PF–2154-son Farmoni hamda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 15 dekabrdagi “O‘zbekneftgaz” Milliy xolding kompaniyasini tashkil etish va uning faoliyati to‘g‘risida”gi 523-son qaroriga muvofiq, “O‘ztransgaz” Davlat birlashmasi negizida ochiq aktsiyadorlik jamiyati shaklidagi “O‘ztransgaz” Aktsiyadorlik kompaniyasi tashkil qilindi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1996 yil 30 apreldagi 169-son qaroriga muvofiq, «Xo‘jaobod» neft-gaz konining ishlab chiqilgan unumli imkoniyatlari negizida tashkil qilingan Xo‘jaobod gazni yer ostida saqlash stantsiyasidan tajriba sifatida foydalanish boshlandi.

1992 yilda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1992 yil 23 dekabrdagi 585-son qaroriga muvofiq, tashkil qilinayotgan «O‘zbekneftgaz» Milliy korporatsiyasi tarkibida «O‘zbekgazsanoat» ishlab chiqarish birlashmasining ixtisoslashtirilgan bo‘linmalari bazasida tabiiy gazni transportirovka qilish bo‘yicha «O‘ztransgaz» Davlat birlashmasi tashkil qilindi.

1978 yilda Shimoliy So‘x gazni yerostida saqlash stantsiyasi, keyingi yil esa Gazlidagi gaz koni bazasida tashkil topgan Gazli gazni yer ostida saqlash inshooti tajriba sifatida foydalanish boshlandi.

1973 yilda «O‘zbekgazsanoat» ishlab chiqarish birlashmasi tashkil qilingan, so‘ngra esa alohida gaz transporti kompaniyasi sifatida «O‘ztransgaz» Aktsiyadorlik kompaniyasi rivojlana boshladi.

1962 yilda Buxoro – Ural va O‘rta Osiyo – Markaz transkontinental magistral gaz quvurlari yotqizilishini o‘z ichiga olgan Gazli konini qazib ishlab chiqish ishlari boshlab yuborilgan.

1961 yilda 5000 km.li Markaziy Osiyo – Markaz (SATS) magistral gaz quvuri qurilgan. O‘z davrining yirik kashfiyotlaridan biri bo‘lgan. Tarmoq qurilishida o‘sha paytda dunyodagi eng yangi texnologiya va ishlanmalardan foydalanilgan. Ushbu quvur ishga tushirilgach “Transkontinental gaz quvuri tizimi” iborasi birinchi marta qo‘llanila boshlagan.

1954-1960 yillarda Uzunligi 2200 km, diametri 1000 mm dan yuqori “Buxoro – Ural” magistral gaz quvuri qurilgan. Bu tizim uchun 17 ta kompressor stantsiyasi va qo'shimcha infrastruktura shuningdek, quvur ekspluatatsiyasini ta'minlovchi 7 ta boshqarma tashkil etilgan. Ularning 4 tasi O'zbekiston hududida joylashgan edi.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish va jarayonlarni avtomatlashtirishni ta'minlash maqsadida Energetika vazirligi “IKS Xolding” kompaniyasi bilan birgalikda sanoatning joriy va uzoq muddatli biznes maqsadlarini hisobga olgan holda “O'zbekiston Respublikasi yoqilg'i-energetika kompleksini avtomatlashtirish va raqamlashtirishni kompleks va rejalashtirilgan rivojlantirish konsepsiyasi”ni ishlab chiqmoqda. Joriy yil oxiriga qadar konsepsiya tasdiqlanadi va 2022-yildan konsepsiyada belgilangan vazifalarni amalga oshirish ishlari boshlanadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-iyulda “Aholi va iqtisodiyotni energiya resurslari bilan barqaror ta'minlash, neft-gaz tarmog'ini moliyaviy sog'lomlashtirish va uning boshqaruv tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ-4388-son qaroriga muvofiq vazirlik huzurida xalqaro moliya institutlari bilan ishlaydigan loyiha ofisi tashkil etildi. Turli mamlakatlarda neft va gaz sanoatini isloh qilishda katta tajribaga ega xalqaro ekspertlar jalb etildi. Shuningdek, neft-gaz sanoatining normativ-huquqiy bazasini takomillashtirish ishlari davom ettiriladi. Xususan, O'zbekiston Respublikasining “Gaz ta'minoti to'g'risida”gi qonunini ishlab chiqish bo'yicha ishlar nihoyasiga yetmoqda.

Keyingisi O'zbekiston Respublikasining “Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida”gi qonuni bo'lib, u gaz sanoatiga taalluqli ekologik talablarni tartibga soladi va atrof-muhitga ta'sirni minimallashtirish uchun standartlarni belgilaydi.

O'zbekistonda gaz tarmoqlarini rivojlantirishda qonunchilik bazasi asosida gaz tarmog'ining barqaror va samarali faoliyat yuritishi uchun zarur infratuzilmani yaratilmoqda. Ular davlat, investorlar va iste'molchilar manfaatlarining muvozanatini ta'minlaydi, texnologiyani rivojlantirish va atrof-muhitni yaxshilashga yordam beradi. Mazkur me'yoriy hujjatlar O'zbekistonda gaz

tarmoqlarini rivojlantirishni, gaz ta'minoti sohasida samarali boshqaruv va tartibga solishni ta'minlashning huquqiy asosini tashkil etadi.

Xulosa

O'zbekistonning gaz sanoati so'nggi yillarda tub islohotlar bosqichini boshdan kechirmoqda. Davlat rahbarining strategik hujjatlarida belgilanganidek, sanoat ishlab chiqarishi hajmini oshirish, gaz-kimyo va qayta ishlash darajasini ko'tarish, energiya samaradorligini oshirish hamda "yashil iqtisodiyot" texnologiyalarini keng joriy etish ustuvor vazifalar qatoriga kiritilgan. Gaz transporti va taqsimlash tizimlarining modernizatsiyasi, SCADA kabi zamonaviy boshqaruv texnologiyalarini joriy etish, resurslardan oqilona foydalanish va yo'qotishlarni kamaytirish orqali tizimning ishonchliligi ta'minlanmoqda.

Soha rivojida normativ-huquqiy baza mustahkamlanib, "Gaz ta'minoti to'g'risida"gi qonun, Energetika kodeksi, "Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida"gi qonun kabi hujjatlar investitsiyalarni jalb etish, raqobat muhitini rivojlantirish va ekologik talablarni kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, xalqaro moliya institutlari va xorijiy investorlar bilan hamkorlik loyihalarni amalga oshirishda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashga yordam bermoqda.

Raqamlashtirish va avtomatlashtirish jarayonlari neft-gaz tarmog'ining ishlab chiqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirib, texnologik jarayonlarni optimallashtirishga imkon yaratmoqda. Energetika vazirligi boshchiligidagi amalga oshirilayotgan transformatsiyalar bozor tamoyillarini mustahkamlash, innovatsion boshqaruvni joriy etish hamda O'zbekiston gaz sanoatini mintaqaviy energiya markaziga aylantirish yo'lida muhim qadam bo'lib xizmat qilmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarda Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarda Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish bo'yicha Harakatlar strategiyasini tasdiqlash to'g'risida 2019-yil 44-son PQ-4477-son qarori.
4. World Bank, Natural Gas Sector Development in Transition Economies: Case of Uzbekistan. Washington, DC, 2020.